GGD Amsterdam

Bezoekadres
Nieuwe Achtergracht 100
1018 WT Amsterdam

Postbus 2200
1000 CE Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 2200, 1000 CE Amsterdam

Fabiola van der Pol
Adviseur Bodem
Afdeling grond en ontwikkeling
Gemeente Amsterdam

Datum 24 november 2023
Behandeld door Oscar Breugelmans, obreugelmans@ggd.amsterdam.nl
Bijlage(n) --

Onderwerp **Bodem voedselbos in het Amsterdamse Bos is veilig en gezond voor de verbouw en consumptie van voedsel en fruit**

Beste mevrouw van der Pol,

Rapportage van AT5 over de bodem in het Amsterdamse Bos
Op 19 november 2023 publiceerde AT5 een artikel over bodemvervuiling in het Amsterdamse Bos. Over de locatie van het voedselbos dat ontwikkeld wordt naast de geitenboerderij wordt daarin het volgende gezegd:

> *Uit een onderzoeksrapport blijkt dat er in de bodem inderdaad een verhoogd gehalte aan PFOS en PFOA is gevonden. Daarnaast worden er een aantal chemische oplosmiddelen en PCB's gevonden. Deze stoffen kunnen terecht komen in voeding, bijvoorbeeld via fruitbomen en -struiken. In het grondwater wordt de giftige stof tetrachlooretheen gevonden.*

Het is van groot belang dat de gebruikers van het voedselbos veilig en gezond kunnen tuinieren. En dat de consumptie van de gewassen geen nadelige gevolgen heeft voor de gezondheid. De claims in het artikel van AT5 zijn daarom aanleiding voor de GGD om uit te zoeken of er inderdaad risico's zijn voor de gezondheid.

Wat is bekend over de bodem van het voedselbos
Helaas doet de auteur nergens in het artikel aan bronvermelding. Het is daarom niet direct te achterhalen op welke onderzoeksrapporten zijn uitspraken gebaseerd zijn en om welke concentraties het gaat. Immers, de aanwezigheid van een stof betekent niet direct dat er ook gevaar is voor de gezondheid van de gebruikers van het voedselbos. Pas als mensen teveel van een verontreiniging binnenkrijgen kan schade aan hun gezondheid ontstaan.

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied houdt een voor iedereen toegankelijk register bij waarin de bodem- en grondwateronderzoeken in haar werkingsgebied worden opgenomen. De GGD heeft de onderzoeken over de locatie van het voedselbos en de directe omgeving doorgenomen. Bij de gemeente is een check gedaan of alle uitgevoerde rapportages in het systeem van de OD aanwezig zijn.

De bodem van het voedselbos
In 2020 heeft adviesbureau Antea onderzocht of de bodem en het grondwater geschikt zijn voor het inrichten van een voedselbos (projectnummer 0458257.100, maart 2020). Verspreid over het terrein zijn grondmonsters genomen en onderzocht op onder andere de aanwezigheid van asbest, zware metalen, minerale oliën en verschillende PFAS.

In de bodem en het grondwater is geen asbest aangetroffen. Ook is het terrein niet verontreinigd met PFAS (PFOA en PFOS). Op 2 uitzonderingen na liggen de concentraties van alle gemeten stoffen onder de achtergrondwaardes. Als een achtergrondwaarde niet overschreden wordt is er geen risico voor de gezondheid bij het gebruik of het eten van de gewassen van die grond.
In 1 grondmonster is een kleine verhoging ten opzichte van de achtergrondwaarde voor PCB gemeten. De gemeten concentratie ligt ver onder de interventiewaarde en is in deze concentratie niet schadelijk voor de gezondheid. In het grondwater is op 1 locatie een concentratie van 0,12 µg/liter tetrachlooretheen (PER) gemeten. Dit ligt boven de streefwaarde van 0,01 µg/liter, maar is in deze concentratie niet schadelijk voor de gezondheid. Ter vergelijking, de kwaliteitseis voor veilig drinkwater is een maximale concentratie PER van 10 µg/liter. Een factor 100 hoger dan de meting op de locatie in het voedselbos.

De bodem in de omgeving van het voedselbos
In de omgeving van het voedselbos zijn ook enkele onderzoeken uitgevoerd. Het gaat om een onderzoek naar de verharding van de wandelpaden in het Amsterdamse Bos (projectnummer A1580, adviesbureau IDDS, april 2022). En onderzoek naar de kwaliteit van het slib in watergangen aan de west- en zuidkant van het voedselbos (rapportnummer 418378, adviesbureau Antea, oktober 2017). Beide onderzoeken meten geen verontreinigingen die van invloed kunnen zijn op de bodem van het voedselbos.

Conclusie
Op basis van de onderzoeken ziet de GGD geen belemmeringen voor het verbouwen en consumeren van gewassen uit het voedselbos. **De bodem van het voedselbos is veilig en gezond voor haar gebruikers en voor de mensen die de gewassen uit het bos consumeren.**

Met vriendelijke groet,

Oscar Breugelmans
Senior Adviseur Leefomgeving
GGD Amsterdam